

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos liberalų
sąjūdžio valdybos
2011 m. lapkričio 9 d.
sprendimu Nr. 5 (Lietuvos Respublikos
liberalų sąjūdžio valdybos 2019 m.
gruodžio 18 d. sprendimo Nr. 3 redakcija)

(Skyriaus nuostatų pavyzdys)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos liberalų
sąjūdžio
_____ skyriaus _____ m. ____ d.
visuotiniame narių susirinkime

LIETUVOS RESPUBLIKOS LIBERALŲ SĄJŪDŽIO _____ SKYRIAUS NUOSTATAI

1. Bendroji dalis

- 1.1. Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio _____ skyrius (toliau – Skyrius) yra teritorinis Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio (toliau – Partijos) padalinys, turintis savo organizacinę struktūrą.
- 1.2. Skyrius veikia vadovaudamasis Partijos programa, Partijos įstatais ir Partijos įstatams neprieštaraujančiais Partijos valdyboje (toliau – Valdyba) įregistruotais Skyriaus nuostatais, Partijos suvažiavimo, Partijos tarybos (toliau – Taryba) bei Valdybos sprendimais.
- 1.3. Skyrius gali būti steigiamas, kai Valdyba jį įtraukia į steigtinų skyrių sąrašą. Skyrius steigiamas steigiamajame Skyriaus susirinkime, kuriame, dalyvaujant ne mažiau kaip penkiems Partijos nariams, patvirtinami Skyriaus nuostatai ir sudaromos juose numatytos Skyriaus institucijos. Skyrių registruoja Valdyba. Įregistravus Skyrių, jo steigiamajame susirinkime dalyvavę Partijos nariai (Skyriaus steigėjai) tampa Skyriaus nariais.
- 1.4. Skyriaus veiklos _____ savivaldybės teritorijoje koordinavimą užtikrina Tarybos nustatyta tvarka sudaryta regiono koordinacinė taryba [*papildanti alternatyva tokiam skyriui, kuris tos pačios savivaldybės teritorijoje veikia kartu su kitais skyriais* – taip pat iš toje pačioje savivaldybėje veikiančių skyrių deleguotų narių Tarybos nustatyta tvarka sudaryta koordinuojanti institucija].
- 1.5. Įsteigto Skyriaus pirmininkas pateikia Valdybai Skyriaus nuostatus, narių sąrašą ir duomenis apie sudarytų Skyriaus institucijų narius.

2. Skyriaus veiklos tikslai ir uždaviniai

- 2.1. Skyriaus tikslai:
 - 2.1.1. skleisti ir įgyvendinti šiuolaikinio liberalizmo ir pilietinės visuomenės idėjas, padėti išreikšti Lietuvos Respublikos piliečių politinę valią, aktyviai dalyvauti įgyvendinant valstybės valdžią ir savivaldos teisę, tenkinti Partijos narių politinius interesus;
 - 2.1.2. organizuoti ir vienyti Skyriaus narius bendrai veiklai siekiant Partijos tikslų, įgyvendinant Partijos uždavinius ir programas;

- 2.1.3. dalyvauti įgyvendinant savivaldos teisę, organizuoti ir vykdyti rinkimų (referendumo) kampanijas;
- 2.1.4. plėtoti Partijos ir Skyriaus ryšius su visuomene;
- 2.1.5. palaikyti nuolatinį ryšius su Skyriaus teritorijoje Partijos iškeltais Seimo nariais bei savivaldybės tarybos nariais, teikti pagalbą jų veiklai.
- 2.2. Siekdamas šių tikslų, Skyrius:
 - 2.2.1. politinėmis priemonėmis gina savo narių ir atstovaujamojų interesus;
 - 2.2.2. rengia mitingus, demonstracijas ir kitus susirinkimus įstatymų nustatyta tvarka ir juose dalyvauja;
 - 2.2.3. savo kompetencijos ribose dalyvauja Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą, referendumuose;
 - 2.2.4. konsultuojasi su kitų Lietuvos politinių partijų vietiniais skyriais ir Partijos įstatų nustatyta tvarka sudaro koalicijas;
 - 2.2.5. organizuoja renginius, konkursus, turnyrus, vasaros stovyklas.

3. Skyriaus nariai. Įstojimo į Partiją ir išstojimo, pašalinimo iš jos sąlygos ir tvarka

- 3.1. Partijos nariu, priklausančiu Skyriui (toliau – Skyriaus narys) gali būti Lietuvos Respublikos pilietis, kuris yra sulaukęs 18 metų; ir nėra kitų valstybių partijų ar politinių organizacijų narys, išskyrus jo narystę Europos politinėse partijose, kurių steigimą ir veiklą reglamentuoja 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo (toliau – Reglamentas Nr. 1141/2014), taip pat Lietuvos Respublikoje gyvenantis Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kaip šią sąvoką apibrėžia Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymas, kuris yra sulaukęs 18 metų ir nėra kitų valstybių partijų ar politinių organizacijų narys, išskyrus jo narystę Europos politinėse partijose, kurių steigimą ir veiklą reglamentuoja Reglamentas Nr. 1141/2014, nepriklausantis jokiai kitai Lietuvos Respublikoje įregistruotai politinei partijai, vykdamas raštu duotą įsipareigojimą laikytis Partijos programos ir Partijos įstatų bei savo veiklą grindžiantis teisės ir moralės normomis. Skyriaus nariai yra tie Partijos nariai, kurie įstoja į Partiją Skyriuje ar pereina iš vieno Skyriaus į kitą Skyrių Partijos įstatų bei Valdybos nustatyta tvarka.
- 3.2. Asmuo, norintis tapti Skyriaus nariu, Skyriui pateikia Valdybos nustatytos formos raštišką prašymą, kuriame įsipareigoja laikytis Partijos programos, įstatų, šių nuostatų bei savo veiklą grįsti teisės ir moralės normomis, bei dviejų Partijos narių rekomendacijas. **Teikdamas prašymą asmuo sutinka, kad jo asmens duomenys bus tvarkomi, vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir Valdybos patvirtintomis Darbo su asmens duomenimis taisyklėmis.**
- 3.3. Prašymus tapti Skyriaus nariu svarsto ir sprendimus dėl jų priima Skyriaus visuotinis narių susirinkimas (toliau – Susirinkimas) arba Skyriaus taryba artimiausiame atitinkamos institucijos posėdyje, išskyrus atvejus, kai motyvuotu sprendimu tokio sprendimo priėmimas atidedamas iki kito posėdžio, kuris turi įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų. Priėmęs teigiamą sprendimą, Skyrius per tris dienas privalo informuoti Partijos sekretoriatą (toliau – Sekretoriatas).
- 3.4. Sprendimas, kuriuo patenkinamas asmens prašymas tapti Partijos nariu, įsigalioja po 14 dienų nuo jo priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai jis Partijos įstatų nustatyta tvarka apskundžiamas Partijos etikos ir skaidrumo komisijai (toliau – Etikos ir skaidrumo komisija). Narys registruojamas Skyriuje. Nario anketa saugoma Skyriuje, jos kopija – Sekretoriatai. Nario mokestis mokamas Tarybos nustatyta tvarka.

- 3.5. Skyriaus narys išstoja iš Partijos, raštu informavęs Skyrių arba Valdybą. Taip pat Skyriaus narys gali išstoti iš Partijos **elektroniniu būdu per Politinių partijų narių sąrašų informacinę sistemą pateikęs** prašymą tiesiogiai pateikęs Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai jos nustatyta tvarka.
- 3.6. Partijos įstatus pažeidęs Skyriaus narys gali būti pašalintas iš Partijos motyvuotu Valdybos sprendimu.
- 3.7. Iš Partijos pašalintas asmuo į Partiją stoti gali po vienerių metų nuo pašalinimo dienos.
- 3.8. Skyriaus narys sustabdo savo narystę Partijoje apie sustabdymo priežastis raštu informavęs Skyrių arba Valdybą. Tokio asmens narystė Partijoje atkuriami jo raštišku pareiškimu.
- 3.9. Skyriaus narys, nustatyta tvarka nesumokėjęs Partijos nario mokesčio, netenka **balsavimo teisės** užimamų pareigų Partijos organuose bei praranda teisę rinkti ir būti **renkamas į Partijos organus ir Skyriaus institucijas** juos renkamas. Šias teises narys atgauna nustatyta tvarka sumokėjęs nario mokesčių už visus **paskutinius** praleistus laikotarpius **metus**.
- 3.10. Skyriaus nario narystę gali sustabdyti Skyriaus taryba [*alternatyva 1* – Susirinkimas; *alternatyva 2* – Skyriaus poskyrio susirinkimas; *alternatyva 3* – Skyriaus poskyrio taryba] arba Valdyba. Sprendime dėl asmens narystės Partijoje sustabdymo nurodomi sustabdymo motyvai ir aplinkybės, kurioms iki nustatyto termino pasikeitus, asmens narystė Partijoje galės būti atkurta. Šioms aplinkybėms iki nustatyto termino nepasikeitus, sprendimą dėl asmens narystės Partijoje priėmusi Skyriaus institucija turi priimti sprendimą dėl narystės Partijoje sustabdymo pratęsimo arba kreiptis į Valdybą dėl asmens pašalinimo iš Partijos. Narystė Partijoje atkuriami institucijos, priėmusios sprendimą dėl narystės sustabdymo, sprendimu.
- 3.11. Skyrius negali sustabdyti narystės asmenims, Suvažiavime išrinktiems partijos organų nariais, kurių narystė Partijoje gali būti sustabdoma arba jie gali būti pašalinami iš Partijos tik motyvuotu Valdybos sprendimu, jei už tai balsuoja ne mažiau kaip 3/5 visų Valdybos narių.
- 3.12. Asmuo, kuris yra sustabdęs savo narystę Partijoje arba kurio narystė Partijoje yra sustabdyta, netenka užimamų pareigų Partijos organuose bei Skyriaus institucijose, negali rinkti ir būti į juos renkamas, vykdyti jų pavedimų bei negali turėti kitų Partijos nario teisių ir pareigų. Jam išlieka teisė kreiptis dėl narystės Partijoje atkūrimo, išstojimo iš Partijos bei ginčyti sprendimus dėl narystės Partijoje sustabdymo.
- 3.13. Valdybos ar Skyriaus institucijos sprendimas dėl narystės Partijoje per 14 dienų nuo tokio sprendimo priėmimo dienos gali būti apskūstas Etikos ir skaidrumos komisijai. Sprendimo dėl narystės Partijoje apskundimas neturi įtakos jo galiojimui.
- 3.14. Skyriaus narys iš vieno skyriaus į kitą pereina Valdybos nustatyta tvarka.
- 3.15. Apie narystės netekimą jos netekusį asmenį jo nurodytu elektroninio pašto adresu informuoja Sekretoriatas.
- 3.16. Asmuo, kuris nėra Partijos narys, gali būti pripažįstamas Partijos draugu. Partijos draugo statusą bei jo įgijimo tvarką nustato Taryba. Duomenis apie Partijos draugus tvarko Skyriaus sekretorius.
- 3.17. Partijos draugai ir kiti asmenys, **kurie nėra kitų valstybių partijų ar politinių organizacijų nariai, išskyrus jų narystę Europos politinėse partijose, kurių steigimą ir veiklą reglamentuoja Reglamentas Nr. 1141/2014**, nepriklausantys jokiai kitai Lietuvos Respublikoje **įregistruotai politinei** partijai, raštu įsipareigoję laikytis Partijos programos, rinkimų programos bei laikytis šių nuostatų 4.4.5 papunkčio reikalavimų, gali būti keliami Partijos kandidatais savivaldybių tarybų, Seimo ir Europos Parlamento rinkimuose.
- 3.18. Skyrius vykdo Skyriaus narių apskaitą, tvarko Skyriaus narių duomenis ir teikia juos Sekretoriatui.

4. Skyriaus narių teisės ir pareigos

- 4.1. Skyriaus narys Partijos įstatų nustatyta tvarka turi teisę:
- 4.1.1. rinkti ir būti išrinktas į Partijos organus ir Skyriaus institucijas, išskyrus Partijos įstatuose ir šių nuostatų 3.9, 4.2 ir 4.3 papunkčiuose nustatytais atvejais;

- 5.2. Jei dėl didelio narių skaičiaus sudėtinga surengti Susirinkimus, vietoj jų Susirinkimas gali nutarti šaukti Skyriaus konferencijas *[papildanti alternatyva labai dideliam skyriui]*.
- 5.3. Skyriaus poskyriai (toliau – Poskyriai) yra teritoriniai Skyriaus padaliniai, kuriuos gali sudaryti Susirinkimas ir kurie veikia pagal Susirinkimo nustatytą tvarką *[papildanti alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui]*.
- 5.4. Jei kuris nors Skyriaus narys pasitraukia iš Skyriuje renkamos ar sudaromos Skyriaus institucijos, šios institucijos sudėtis papildoma pirmuoju iš eilės į jos sudėtį nepatekusių ir jos veikloje sutikusių dalyvauti pretendentu. Esant vienodoms kelių asmenų teisėms užimti atsilaisvinusią vietą, pirmenybė suteikiama vyresniam pagal amžių asmeniui.

6. Susirinkimas (konferencija)

- 6.1. Susirinkimas (konferencija) šaukiamas ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Susirinkimas (konferencija) taip pat turi būti šaukiamas ne mažiau kaip vieno ketvirtadalio Skyriaus narių, pateikusių jo darbotvarkę ir pagal ją numatytų priimti sprendimų projektus, reikalavimu. Susirinkimą (konferenciją) šaukia Skyriaus pirmininkas *[alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliam skyriui – Skyriaus taryba]*. Apie jo laiką, vietą bei dienotvarkę informuojami visi Skyriaus nariai ne vėliau kaip prieš tris dienas.
- 6.2. Skyriaus narių atstovavimo konferencijoje pagal Poskyrius kvotas nustato Skyriaus taryba *[papildanti alternatyva labai dideliam skyriui]*.
- 6.3. Konferencijos delegato statusą pagal pareigas turi Skyriaus pirmininkas, Skyriaus pirmininko pavaduotojai, Skyriaus kontrolierius *[alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui – Skyriaus kontrolės komisijos nariai]*, Skyriaus sekretorius, Partijos frakcijos _____ savivaldybės taryboje nariai *[papildanti alternatyva labai dideliam skyriui]*.
- 6.4. Susirinkimas (konferencija):
- 6.4.1. priima ir keičia Skyriaus nuostatus;
- 6.4.2. tvirtina Susirinkimo (konferencijos) pirmininką (-us);
- 6.4.3. renka Skyriaus pirmininką ir Skyriaus kontrolierių *[alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui – Skyriaus kontrolės komisijos narius]* bei gali juos atšaukti;
- 6.4.4. renka Skyriaus tarybos narius *[papildanti alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliam skyriui]*;
- 6.4.5. Skyriaus pirmininko teikimu tvirtina Skyriaus pirmininko pavaduotoją *[papildanti alternatyva vidutiniam skyriui]* arba Skyriaus pirmininko pavaduotojus *[papildanti alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui]*;
- 6.4.6. Skyriaus pirmininko teikimu tvirtina Skyriaus sekretorių arba deleguoja šią funkciją kitai kolegialiai Skyriaus institucijai;
- 6.4.7. renka Skyriaus atstovus į Partijos suvažiavimą ir Tarybą;
- 6.4.8. renka ar kitaip deleguoja atstovus į Partijos regiono koordinacinę tarybą;
- 6.4.9. teikia Valdybai Skyriaus siūlomus kandidatus rinkimuose į Respublikos Prezidentus, Seimą ir Europos Parlamentą;
- 6.4.10. Partijos sąrašu išrinktų savivaldybės tarybos narių teikimu sprendžia dėl koalicijų sudarymo arba priima tvarką pagal kurią deleguoja šią funkciją kitai Skyriaus institucijai (jei savivaldybės teritorijoje veikia daugiau nei vienas Skyrius, sprendžia šių skyrių veiklą koordinuojanti institucija);
- 6.4.11. sudaro Poskyrius *[papildanti alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui]*;
- 6.4.12. tvirtina į skyriaus veiklos teritorijoje renkamos savivaldybės tarybos bei kitų renkamų savivaldybės institucijų narius Partijos keliamus kandidatus ir jų sąrašus, jei šie kandidatai yra Partijos nariai, arba, jei savivaldybės teritorijoje veikia daugiau nei vienas skyrius, juos teikia skyrių veiklą koordinuojančiai institucijai;
- 6.4.13. išklauso Skyriaus narių – _____ savivaldybės valdžios ir valdymo institucijų narių ataskaitas apie jų veiklą šiose institucijose;

6.4.14. teikia Valdybai tvirtinti Skyriaus keliamus kandidatus į merus, Skyriaus veiklos teritorijoje renkamos savivaldybės tarybos bei kitų renkamų savivaldybės institucijų narius Partijos keliamus kandidatus ir jų sąrašus, jei šie kandidatai nėra Partijos nariai, taip pat tuo atveju, jei Partijos kandidatai į merus yra remiami kitų partijų;

6.4.15. gali svarstyti ir spręsti bet kokius kitus su Skyriaus veikla susijusius klausimus.

6.5.¹ **ALTERNATYVA Nr. 1:** Susirinkimo (konferencijos) sprendimai priimami paprastąja **balsavimo teisę turinčių** dalyvaujančių Susirinkime (konferencijoje) **Skyriaus narių** balsų dauguma.

ALTERNATYVA Nr. 2: Susirinkimo (konferencijos) sprendimai priimami paprastąja balsų dauguma, dalyvaujant daugiau nei pusei **balsavimo teisę turinčių** Skyriaus narių. Jeigu Susirinkime (konferencijoje) nėra kvorumo, jis laikomas neįvykusi ir ne anksčiau kaip po 14 dienų gali būti sušauktas pakartotinis Susirinkimas (konferencija), turintis teisę priimti sprendimus pagal neįvykusio Susirinkimo (konferencijos) darbotvarkę. Sprendimai pakartotiniame Susirinkime (konferencijoje) priimami paprastąja balsų dauguma.

6.6. Įvykus Susirinkimui (konferencijai) Skyriaus pirmininkas per septynias dienas pateikia Sekretariatui protokolo ir priimtų sprendimų nuorašus.

7. Skyriaus taryba *[papildanti alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliame skyriui]*

7.1. Skyriaus taryba yra Skyriaus institucija, veikianti tarp Susirinkimų (konferencijų).

7.2. Skyriaus tarybą sudaro:

7.2.1. Skyriaus pirmininkas;

7.2.2. Skyriaus pirmininko pavaduotojas *[papildanti alternatyva vidutiniam skyriui] arba [alternatyva dideliame arba labai dideliame skyriui – Skyriaus pirmininko pavaduotojai];*

7.2.3. Skyriaus sekretorius;

7.2.4. Susirinkime (konferencijoje) rinkti nariai;

7.2.5. Poskyrių pirmininkai *[papildanti alternatyva labai dideliame skyriui arba didelėje teritorijoje veikiančiam skyriui].*

7.3. Skyriaus tarybos posėdžiuose su patarimojo balso teise kviečiami dalyvauti Partijos iškelti Seimo nariai ir _____ savivaldybės tarybos nariai.

7.4. Skyriaus taryba:

7.4.1. koordinuoja politinę Poskyrių bei Skyriaus narių grupių veiklą;

7.4.2. šaukia Susirinkimą (konferenciją), sudaro Susirinkimo (konferencijos) darbotvarkę;

7.4.3. tvirtina Skyriaus sekretoriato (jei jis sudaromas) struktūrą ir Skyriaus sekretoriato darbo reglamentą;

7.4.4. sudaro Skyriaus rinkimų (referendumo) štabą, skiria jo vadovą;

7.4.5. ne rečiau kaip kartą per pusę metų išklauso Partijos frakcijos _____ savivaldybės taryboje veiklos ataskaitą;

7.4.6. sudaro norinčių kandidatuoti į savivaldybės tarybą sąrašą ir teikia jį Susirinkimui (konferencijai) svarstyti (tvirtinti);

7.4.7. vykdo Skyriaus susirinkimo (konferencijos) pavedimus bei kitas funkcijas, nepriskirtas Skyriaus susirinkimo (konferencijos) kompetencijai;

7.4.8. rekomenduoja Skyriaus atstovus į _____ savivaldybės valdžios, valdymo ir viešojo administravimo institucijas, gali siūlyti jiems atsistatydinti;

¹ Skyrius turi pasirinkti VIENĄ iš dviejų alternatyvų: alternatyva Nr. 1 numato galimybę priimti Susirinkimo (konferencijos) sprendimus be kvorumo – paprastąja balsų dauguma nuo dalyvaujančių posėdyje **balsavimo teisę turinčių** Skyriaus narių; alternatyva Nr. 2 – kvorumas būtinas, t.y., norint priimti Susirinkimo (konferencijos) sprendimus, turi dalyvauti daugiau nei pusė **balsavimo teisę turinčių** Skyriaus narių.

- 7.4.9. Susirinkimui (konferencijai) delegavus sprendžia **dėl** Skyriaus atstovų dalyvavimo koalicijose savivaldybės tarybos rinkimuose (**esant Tarybos sprendimui**) ir **dėl dalyvavimo** po rinkimų **savivaldybių tarybose sudaromose koalicijose** klausimus, (aptarus juos Valdyboje);
- 7.4.10. teikia pasiūlymus Partijos institucijoms;
- 7.4.11. sudaro Skyriaus prezidiumą [*papildanti alternatyva labai dideliam skyriui*].
- 7.5. Skyriaus tarybos posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per mėnesį [*alternatyva labai dideliam skyriui – kartą per tris mėnesius*]. Skyriaus taryba dirba pagal Skyriaus tarybos patvirtintą darbo reglamentą, negalintį prieštarauti Partijos įstatams ir Skyriaus nuostatams.
- 7.6. Skyriaus tarybos posėdžiams pirmininkauja Skyriaus pirmininkas arba jo įgaliotas Skyriaus pirmininko pavaduotojas.
- 7.7. Skyriaus tarybos posėdį šaukia Skyriaus pirmininkas.
- 7.8. Skyriaus tarybos posėdis gali būti šaukiamas ir ketvirtadalio Skyriaus narių raštišku reikalavimu nurodžius svarstytinus klausimus bei pateikus sprendimų projektus. Šiuo atveju posėdžiui pirmininkauti ir sprendimus pasirašyti gali ir posėdyje išrinktas Skyriaus tarybos narys.
- 7.9. Skyriaus tarybos posėdžio darbotvarkės projektą sudaro Skyriaus pirmininkas.
- 7.10.² **ALTERNATYVA Nr. 1:** Skyriaus tarybos sprendimai priimami paprastąja **balsavimo teise turinčių dalyvaujančių posėdyje Skyriaus tarybos narių** balsų dauguma.
- ALTERNATYVA Nr. 2:** Skyriaus tarybos sprendimai priimami paprastąja balsų dauguma, dalyvaujant daugiau nei pusei **balsavimo teise turinčių** Skyriaus tarybos narių. Jeigu Tarybos posėdyje nėra kворumo, jis laikomas neįvykusių ir ne anksčiau kaip po 14 dienų gali būti sušauktas pakartotinis Tarybos posėdis, turintis teisę priimti sprendimus pagal neįvykusio Tarybos posėdžio darbotvarkę. Sprendimai pakartotiniame Tarybos posėdyje priimami paprastąja balsų dauguma.
- 7.11. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas.

8. Skyriaus prezidiumas [*papildanti alternatyva labai dideliam skyriui*]

- 8.1. Skyriaus taryba sudaro Skyriaus prezidiumą, nustatydamą jo įgaliojimus, neprieštaraujančius Partijos įstatams ir Skyriaus nuostatams ir neviršijančius Skyriaus tarybos įgaliojimų.
- 8.2. Skyriaus prezidiumas vykdo Skyriaus tarybos deleguotas funkcijas.
- 8.3. Skyriaus prezidiumas teikia pasiūlymus Skyriaus pirmininkui, Skyriaus tarybai, Partijos frakcijai _____ savivaldybės taryboje ir Skyriaus rinkimų (referendumo) štabui.

9. Skyriaus pirmininkas

- 9.1. Skyriaus pirmininkas:
- 9.1.1. šaukia Susirinkimą (konferenciją), sudaro Susirinkimo (konferencijos) darbotvarkę [*jei Skyriaus taryba nesudaroma*];
- 9.1.2. pirmininkauja Skyriaus tarybos posėdžiams;
- 9.1.3. pasirašo Skyriaus tarybos posėdžių dokumentus ir prižiūri jų vykdymą;
- 9.1.4. pasirašo Skyriaus susitarimus dėl koalicijų sudarymo;
- 9.1.5. vizuoja su Skyriaus veikla susijusias sudaromas sutartis;
- 9.1.6. kontroliuoja Skyriaus sekretoriaus darbą;
- 9.1.7. atstovauja Skyrių Partijos organuose, kitose organizacijose bei institucijose;
- 9.1.8. atsako už Partijos organų ir Susirinkimų (konferencijų) [*papildanti alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliam skyriui – Skyriaus tarybos*] priimtų sprendimų įgyvendinimą;
- 9.1.9. atsako už Skyriaus lėšų ir turto naudojimą.

² Skyrius turi pasirinkti VIENĄ iš dviejų alternatyvų: alternatyva Nr.1 numato galimybę priimti Skyriaus tarybos sprendimus be kворumo – paprastąja balsų dauguma nuo dalyvaujančių posėdyje **balsavimo teise turinčių** Skyriaus tarybos narių; alternatyva Nr. 2 – kворumas būtinas, t.y., norint priimti Skyriaus tarybos sprendimus, turi dalyvauti daugiau nei pusė **balsavimo teise turinčių** Skyriaus tarybos narių.

- 9.2. Skyriaus pirmininkas renkamas Susirinkime (konferencijoje) vienerių [*alternatyva – dvejų*] metų kadencijai slaptu balsavimu, jei Susirinkimas (konferencija) nenutaria kitaip.
- 9.3. Skyriaus pirmininko nesant, jam atsistatydinus ar negalint toliau eiti pareigų, jo įgaliojimai pereina Skyriaus pirmininko pavaduotojui [*alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliam skyriui – Susirinkimo (konferencijos) [alternatyva – Skyriaus tarybos] pavedimu vienam iš Skyriaus pirmininko pavaduotojų*].
- 9.4. Skyriaus pirmininko nesant ar jam negalint eiti pareigų ilgiau nei pusę metų, Skyriaus taryba privalo šaukti Susirinkimą (konferenciją) ir rinkti pirmininką bei kitas Susirinkime (konferencijoje) renkamas ar tvirtinamas Skyriaus institucijas.
- 9.5. Kitą Skyriaus pirmininko pavaduotojo [*alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui - pavaduotojų*] kompetenciją nustato Skyriaus pirmininkas.

10. Skyriaus narių grupės

- 10.1. Skyriaus institucijos konkrečioms klausimams nagrinėti gali sudaryti Skyriaus narių grupes (komitetus, rinkimų štabus, komisijas ir pan.) ir pavesti joms atlikti funkcijas, neviršijančias sudarančios Skyriaus institucijos kompetencijos ribų. Skyriaus nariai turi teisę siūlyti sudaryti tokias Skyriaus narių grupes ir dalyvauti jų veikloje.
- 10.2. Skyriaus institucijos sprendime sudaryti Skyriaus narių grupę turi būti:
- 10.2.1. nustatyti Skyriaus narių grupės veiklos tikslai arba siektini rezultatai;
- 10.2.2. paskirtas Skyriaus narių grupės vadovas;
- 10.2.3. nustatyta tvarka, kaip Skyriaus narių grupės veikloje gali dalyvauti ir su ja susipažinti Skyriaus nariai.
- 10.3. Skyriaus narių grupės:
- 10.3.1. teikia pasiūlymus Skyriaus institucijoms, Partijos organams, analogiška veikla užsiimančioms Partijos narių grupėms;
- 10.3.2. buria Skyriaus narius, kviečia dalyvauti grupės veikloje Partijos draugus, ekspertus atskiriems klausimams nagrinėti;
- 10.3.3. teikia pasiūlymus formuojant Skyriaus politiką atskirais Skyriaus veiklos klausimais.
- 10.4. Skyriaus narių grupės vadovas teikia grupei tvirtinti grupės vadovo pavaduotojo kandidatūrą, nustato grupės posėdžių sušaukimo terminus, sudaro grupės posėdžio darbotvarkės projektą, pasirašo grupės sprendimus.
- 10.5. Skyriaus narių grupės vadovo nesant ar jam negalint eiti pareigų, jo pareigas eina grupės vadovo pavaduotojas.
- 10.6. Sprendimai Skyriaus narių grupės posėdžiuose priimami paprastąja balsų dauguma nuo dalyvaujančių grupės posėdyje grupės narių.

11. Skyriaus sekretorius

- 11.1. Skyriaus sekretorius yra kasdienę Skyriaus veiklą administruojanti Skyriaus institucija.
- 11.2. Skyriaus sekretoriaus veiklos nuostatus tvirtina Skyriaus pirmininkas [*alternatyva vidutiniam ar dideliam skyriui – Skyriaus taryba, alternatyva labai dideliam skyriui – Skyriaus prezidiumas*].
- 11.3. Skyriaus sekretorius:
- 11.3.1. organizuoja Susirinkimų (konferencijų), Skyriaus pirmininko [*papildanti alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliam skyriui – Skyriaus tarybos*] sprendimų vykdymą;
- 11.3.2. koordinuoja organizacinę Skyriaus, Skyriaus narių grupių [*papildanti alternatyva labai dideliam skyriui – Poskyrių*] veiklą, teikia jiems informaciją ir metodinę paramą;
- 11.3.3. rengia Susirinkimus (konferencijas) [*papildanti alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliam skyriui – Skyriaus tarybos posėdžius*] [*papildanti alternatyva dideliam arba labai dideliam*]

skyriui – Skyriaus kontrolės komisijos posėdžius], Skyriaus rengiamus seminarus, konferencijas, kitus renginius;

- 11.3.4. veda Susirinkimų (konferencijų), Skyriaus pirmininko [*papildanti alternatyva vidutiniam, dideliam arba labai dideliam skyriui* – Skyriaus tarybos] [*papildanti alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui* – Skyriaus kontrolės komisijos] raštvedybą ir tvarko archyvą;
- 11.3.5. kartu su Sekretoriatu veda Skyriaus narių apskaitą;
- 11.3.6. tvarko Skyriaus ūkinius reikalus, lėšas ir turimą bei valdomą turta, renka nario mokesčių;
- 11.3.7. kartu su Skyriaus rinkimų štabu organizuoja Partijos rinkimų kampanijas, referendumus;
- 11.3.8. renka informaciją apie politinę situaciją Skyriaus teritorijoje;
- 11.3.9. vadovauja Skyriaus sekretariatui (jei jis sudaromas).

12. Skyriaus kontrolierius [*alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui* – Skyriaus kontrolės komisija]

12.1. Skyriaus kontrolierius [*alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui* – Skyriaus kontrolės komisija]:

- 12.1.1. ne rečiau kaip kartą per metus patikrina Skyriaus finansinę padėtį, įvertina priimtų per ataskaitinį laikotarpį finansinių sprendimų teisėtumą ir lėšų panaudojimo pagal paskirtį faktą;
- 12.1.2. atlikto patikrinimo pagrindu teikia Susirinkimui (konferencijai) ataskaitą.
- 12.2. Skyriaus kontrolės komisija išsirenka savo pirmininką ir jo pavaduotoją [*papildanti alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui*];
- 12.3. Skyriaus kontrolės komisija veikia pagal savo darbo reglamentą, patvirtintą pačios komisijos ir neprieštaraujantį Partijos įstatams bei Skyriaus nuostatams [*papildanti alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui*].
- 12.4. Skyriaus institucijos privalo teikti Skyriaus kontrolieriui [*alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui* – Skyriaus kontrolės komisijai] reikalingą pagalbą ir informaciją.
- 12.5. Skyriaus kontrolieriumi [*alternatyva dideliam arba labai dideliam skyriui* – Skyriaus kontrolės komisijos nariais] negali būti Skyriaus tarybos nariai.

13. Poskyriai [*papildanti alternatyva labai dideliam skyriui*]

- 13.1. Poskyriai yra Skyriaus narių grupės, veikiančios vienmنداčių Seimo rinkimų apygardose, seniūnijose ar kitose teritorijose.
- 13.2. Inicatyvą įkurti Poskyrį gali pareikšti ne mažiau kaip trys Skyriaus nariai. Poskyriai įkuriami Susirinkimo (konferencijos) sprendimu.
- 13.3. Poskyris atlieka kasdienį Partijos organizacinį – agitacinį darbą vietose, telkia Skyriaus narius ir Partijos draugus, veikia politinių kampanijų metu.
- 13.4. Poskyrio veiklos tikslai:
 - 13.4.1. suaktyvinti Skyriaus narių veiklą įgyvendinant Partijos tikslus;
 - 13.4.2. organizuoti ir vykdyti rinkimų (referendumo) kampanijas;
 - 13.4.3. organizuoti darbą su rinkėjais;
 - 13.4.4. pritraukti į Partiją naujus narius;
 - 13.4.5. palaikyti ryšius su Partijos iškelto kandidatu į Seimo narius, padėti jam bendrauti su rinkėjais, padėti jam Seimo rinkimų apygardoje vykdyti kitas kandidato į Seimo narius arba išrinkto Seimo nario funkcijas.
- 13.5. Poskyriui vadovauja Poskyrio pirmininkas, kurį išsirenka Poskyrio nariai. Apie tai informuojamas Skyriaus pirmininkas, Skyriaus taryba ir Skyriaus sekretorius.
- 13.6. Sprendimai Poskyrio posėdžiuose priimami paprastąja **balsavimo teise turinčių** dalyvaujančių Poskyrio posėdyje Poskyrio narių balsų dauguma.

- 13.7. Poskyriuose, turinčiuose daugiau nei penkiasdešimt narių gali būti renkama Poskyrio taryba.
- 13.8. Skyriaus tarybai pavedus Poskyrio tarybai spręsti narių priėmimo į Partiją klausimus, Poskyrio pirmininkas apie gautus prašymus priimti į Partiją ne vėliau kaip per 3 darbo dienas informuoja Skyriaus sekretorių.

14. Skyriaus lėšos ir turtas

- 14.1. Skyriaus lėšos ir kitas Skyriuje apskaitomas turtas yra Partijos lėšų ir turto dalis.
- 14.2. Skyriaus lėšas sudaro:
- 14.2.1. Skyriaus nario mokestis;
 - 14.2.2. Skyriaus narių bei kitų asmenų aukos ir įnašai;
 - 14.2.3. Skyriaus leidybos, spaudos ir atributikos platinimo, politinių bei kultūrinių renginių (paskaitų, parodų ir kt.) organizavimo ir kitos veiklos pajamos;
 - 14.2.4. Valdybos jos nustatyta tvarka skirta valstybės biudžeto dotacijos dalis;
 - 14.2.5. kitos teisėtai gautos pajamos.
- 14.3. Apie panaudotas Skyriaus lėšas turi būti parengta ir artimiausiame Susirinkime (konferencijoje) arba Skyriaus tarybos posėdyje patvirtinta ataskaita. Patvirtinus skyriaus lėšų panaudojimo ataskaitą, ataskaitos kopija per 7 dienas perduodama Sekretariatui.
- 14.4. Skyrius iki kiekvienų metų gruodžio 1 d. Sekretariatui pateikia Susirinkime (konferencijoje) arba Skyriaus tarybos posėdyje patvirtintą Skyriaus ateinančių metų pajamų ir išlaidų sąmatą.
- 14.5. Skyriaus lėšas tvarko, jas ir kitą turtą apskaito Skyriaus sekretorius Valdybos nustatyta tvarka.
- 14.6. Skyriaus lėšos ir turtas negali būti skirstomi Partijos nariams.

15. Skyriaus reorganizavimas ir likvidavimas

- 15.1. Skyrius reorganizuojamas arba likviduojamas Valdybos sprendimu.
- 15.2. Priėmusi sprendimą likviduoti Skyrių, Valdyba sudaro likvidavimo komisiją, kuri sprendžia Skyriaus lėšų bei turto panaudojimo bei kitus su likvidavimu susijusius klausimus.

Skyriaus pirmininkas